

HVARSKI PORTRETI
Visko Dulčić
DRAGUTIN (PETAR) MILIČIĆ

Dragutin (Petar) Miličić, rođen je u selu Brusju na otoku Hvaru, 13. III 1888. godine. Umro je u Splitu 20. II 1967. (sl. 1). Portreklom je iz zemljoradničke porodice, koju u Brusju nazivaju — Rozini. Studirao je pravo. Patriotski orientiran, posvetio se je poslije Prvog svjetskog rata radu na širenju i jačanju zadružnog saveza, i to većim dijelom kao tajnik. Surađivao je u dnevnoj i zadružnoj štampi. Napisao je knjige: »Naše zadružarstvo«, Split, 1935; »Pričredni informator zadruge na Primorju«, Split, 1938. i skripta »Zadrugarstvo«, Tolumbat, 1945.

U »Našem zadružarstvu« je prikazao značaj i važnost zadružarstva; u »Informatoru« je dan prikaz svih zadruga na Primorju između dva svjetska rata prema grani djelovanja, te kratak historijat svake pojedine zadruge. Ovo je do danas najpotpuniji prikaz zadružarstva na Primorju između dva rata i važan izvor za proučavanje društvene i ekonomske uloge zadružarstva kod nas. Skripte »Zadrugarstvo« je umnožila tehnika J. N. O. F. (Jugoslavenski narodno oslobođilački front) u logoru Tolumbat u Africi; gdje je bio smješten dio našeg zbjega. »Skripta« su napisana po predavanjima, koja je Miličić držao u okviru prosvjetnih tečajeva u Tolumbatu. U njima je dan pregled razvitka zadružarstva u Jugoslaviji, te pregled najvažnijih zadružnih listova i časopisa. Nekima od tih edicija je Miličić bio pokretač i urednik.

D. P. Miličić je mnogo doprinio svojim znanjem i ljubavlju za rodno selo, pa je potakao interes za čuvanje i proučavanje kulturne baštine Brusja.

ŠIMUN PETRIĆ

U nizu starijih učitelja u Dalmaciji, ističe se i lik Šimuna Petrića pok. Vicka (sl. 2). On je, osim što je bio vrstan pedagog i metodičar u školi, radio mnogo i na kulturnom polju, posebno je pro-

učavao svoju rodnu Komižu. Proučavao je arhive Komiže, genealogije, kao i sve ono što se odnosilo na bogatu prošlost Komiže i Komižana. Bio je živa enciklopedija Komiže. Mnogi su se njemu obraćali za podatke i svakome je on nesebično bio na usluzi.

Sl. 1. Dragutin Miličić

U njegovoj ostavštini, koju čuvaju njegovi potomci, uz izvode i bilješke iz komiških arhiva, nalazi se i niz pisama naših naučnih radnika u kojima mu se zahvaljuju na pruženim podacima, kao npr.: direktora državnog arhiva u Zagrebu, Bernarda Stullia, direktora Galerija umjetnina u Splitu, Krune Prijatelja, akademika Cvite Fiskovića i drugih. Među ostalima je zadužio i našu ustanovu

(Centar za zaštitu spomenika kulture komune Hvarske). Otok Vis, odnosno Komiža je pripadao prije komuni Hvara, te su mnoga zbiranja, a pogotovo obitelji, bile vezane i za Hvar i za Vis, pa je u mnogim pitanjima bio nezamjenjiv informator i savjetnik; pogotovu za genealogije pojedinih porodica.

Sl. 2. Šimun Petrić

Šimun Petrić je rođen u Komiži na otoku Visu 15. VIII 1891., a umro je u Komiži 6. VIII 1966. godine. Osnovnu školu je završio u Komiži, Učiteljsku u Arbanasima kod Zadra 1910. godine. Tečaj za nastavnika je pohađao u Dubrovniku, gdje je 1922. diplomirao na grupi: Hrvatski jezik — povijest — talijanski jezik. Službovao je kao učitelj, odnosno nastavnik u slijedećim mjestima: Velo selo na otoku Visu, zatim u Komiži do 1938. Od 1938. do 1943. bio je u

Splitu kao banovinski školski inspektor. Od 1943. opet radi u Komiži do 1944., kada odlazi u zbjeg (El-Šat) gdje ostaje do 1945. Od 1945 — 1948. radi u Splitu, na osnovnim školama Varoš i Manuš, a istovremeno predaje na Realnoj gimnaziji i Srednjoj ekonomskoj školi, sve do penzioniranja 1948. Kao penzioner uglavnom do smrti živi u Komiži.

U Komiži je bio jedan od glavnih inicijatora osnutka Građanske škole, kojoj je bio i prvi direktor kod njenog osnutka 1923. godine. Već za boravka u Komiži vršio je inspekcije škola i kroz taj rad je umnogome pomogao mlađim učiteljima, a pogotovo kasnije kao banovinski školski inspektor. Za vrijeme boravka u Komiži od 1944—1945, organizirao je tečajeve i bio predavač na njima.

Kada bi se ikoga iz Komiže nešto pitalo iz prošlosti Komiže, uvijek su upućivali na štor Šimu, kao najboljeg poznavaca. Svojim radom na proučavanju kulturne baštine i svojim ličnim karakternim vrlinama mnoge je zadužio i na mnoge pozitivno utjecao. Njegov sprovod u Komiži je bio jedan od najvećih, koje Komiža pamti.

Ovaj kratki napis je samo jedna kraća informacija, koja će nadamo se, potaći nekog njegova mještanina da dade potpuniju sliku i objavi materijale, koje je pk. Š. Petrić proučavao i prikupio, a sam nije stigao, da ih objavi.

JOSIP ANDRIJA KULJIŠ

U nizu istaknutijih učitelja, koji su službovali na osnovnoj školi u selu Brusju na otoku Hvaru, a posebno među one koji su se bavili literarnim radom uz pjesnika Stjepka Ilijića¹), trebalo bi ubrojiti i Josipa Andriju Kuljiša.

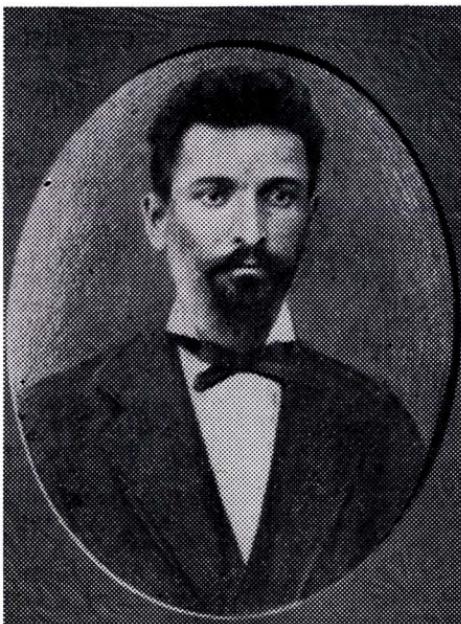
J. A. Kuljiš je rođen u Komiži na otoku Visu 27. III 1849. godine. Umro je u Splitu 14. X 1916. godine, u dobi od 73 godine. Osnovnu školu je završio u Komiži. Iza toga se je upisao u učiteljsku školu u Arbanasima kod Zadra, gdje je maturirao školske godine 1869/70 (sl. 3).

Po završenoj učiteljskoj školi je službovao kao učitelj u slijedećim mjestima: Kninsko polje (od 1871—1872(?), Oklaj kod Drniša (od 1873—1888 (?), Brusje (od 1889—1902 tj. 13 godina) i Poštilje na otoku Visu (od 1903—1907(?), gdje je penzioniran. Odlaskom u penziju preseljava se u Split, gdje je živio do smrti²). U Splitu je i pokopan.

J. A. Kuljiš potječe iz ribarske porodice, koja je u Komiži imala nadimak »Araus«. Otac mu Nikola i majka Domina su imali šest sinova: Viska (1823—1907), Antonija (1827—1894), Jakova (1830—1905), Petra (1833—1901), Gajetana (1837—1900) i Andriju (1843—1916). Brat Vinko bio je poznati pučki pjesnik. Pjevao je najviše pjesme prigodnice, uglavnom vezane za život Komiže i Komižana³). Najstariji brat Antonij bio je svećenik. Službovao je kao kapelan, odnosno kapelan—župnik na otocima Visu, Braču i

Hvaru. To je glasoviti don Antonij Kujiš o kojem kruži po drevnoj Dalmaciji velik broj duhovitih anegdota i pričica⁴⁾.

Učitelj J. A. Kuljiš se je prvi put oženio u Hvaru sa Vicom Dagetta 7. XII 1878. Sa prvom ženom je imao 3 sina, od kojih su 2 bila poštanska činovnika. Jedan je umro u Splitu, a drugi u Imotskom. Drugi put se je oženio u Splitu s Marijom Borčić na 20. IX 1906. Stanovali su u splitskom predgrađu Lučac (s njom nije imao djece⁵⁾.

Sl. 3. Josip Andrija Kuljiš

Već od mlađih dana J. A. Kuljiš je pisao pjesme, uglavnom lirske. Bio je romantična i na svoj način originalna priroda. Vrlo malo mu je pjesama objavljeno. U obiteljskom arhivu, koji čuvaju njegovi nasljednici u Splitu⁶⁾, postoji veći broj pjesama u rukopisu (pisanih izvrsnom kaligrafijom) prepisivanih po više puta. Osim ljubavnih, ima raznih pjesama prigodna značaja kao i patriotskih. Bavio se i prevodenjem pjesama.

Pjesme mu ne pokazuju veću nadarenost, iako ima među njima i uspjelih. Kako je bio osjetljive prirode, a uz to nedovoljno ener-

gičan, da bi se uvijek mogao oduprijeti gruboj i realnoj zbilji, to je u pisanju pjesama nalazio satisfikaciju. Izraz mu je često skučen na račun metrike stiha.

Najduže su mu pjesme: »Ilka Seljakovićeva«, »Pjesma o Viškom boju« i »Englesko—Francuski boj pod Visom 1811.«. »Ilka Seljakovićeva« i »Englesko—francuski boj« su mu jedini, posebno štampani radovi.

»Pjesma o Viškom boju«, je u svoje vrijeme, bila popularna na srednjo-dalmatinskim otocima. Stariji ljudi još pamte pojedine stihove te inače popularne pjesme.

J. A. Kuljiš je bio očeviđac bitke, koja se odigrala 1866., pa ju je kasnije opjevao. U tom sukobu je Austrijska mornarica pobijedila talijansku flotu. Talijanski napad bio je usmjeren na osvajanje otoka Visa, kao ključnog objekta, za daljnje ovladavanje Dalmacijom. Većina mornara na Austrijskoj floti, bili su naši ljudi. Bitka se smatrala i kao nacionalni sukob sa talijanskim presizanjem na Dalmaciju, te je dijelom i u tome bio uzrok popularnosti spomenute pjesme.

Sličnim motivima Kuljiš je bio inspiriran i pri sastavljanju pjesme »Englesko—francuski boj«. U toj bitki iz napoleonskih vremena (1811) su pobijedili Englezi i zadržali dominaciju na moru kao i otok Vis. U pjesmi »Ilka Seljakovićeva«, opjevan je, izgleda istinit dogadaj, o smrti majke Ilkine, koja se je utopila, da spasi kćer. Vjerojatno se je dogodaj odigrao u Splitu, krajem XIX stoljeća.

Ponegdje se Kuljiš potpisivao pseudonimom »Humski«. Hum je najviše brdo na otoku Visu (587 m.), a uzdiže se iznad njegove rodne Komiže. Veće pjesme je pisao u narodnom desetercu. Osim njegovog prirodnog nagnuća, vjerojatno su na njega utjecali da piše i njegovi školski drugovi, sa kojima je zajedno završio učiteljsku školu, kao: Simo Matavulj, Nikola Alačević i drugi⁷⁾ i s kojima je vjerojatno i kasnije održavao veze.

Kako navada Petar Kuničić, Kuljiš je sakupljao i proučavao riječi čakavskog dijalekta. Spomenuto jezičnu građu nismo mogli pronaći, niti išta pobliže o njoj saznati.⁸⁾

Kuljiš je bio pristalica narodnog preporoda, što je vidljivo i iz njegovih pjesama: »Visu«, »Ivanu Gunduliću«, »Viškim Hrvatima«⁹⁾ i drugih. Njegov stav je vidljiv i iz jednog spisa u arhivu osnovne škole u Brusju. Godine 1903., jednim popratnim spisom Kuljiš vraća zemljopisnu kartu (zemljovid) Austrougarske monarhije, jer na njemu nema bojadisanih granica između kraljevine Ugarske, s jedne strane i Hrvatske i Slavonije s druge strane.

Nacionalno i gospodarsko osvješćivanje naroda valjda mu je i bio jedan od motiva, da izdaje »Pučki list«. Tim je sebi stvorio mogućnost, da objavljuje svoje pjesme i prozu. »Pučki list« je jedan od prvih listova, koji su izlazili na našem jeziku u Splitu i već samo po tome je značajan.¹⁰⁾

Jandro Kuljiš (Andrija Kuljiš) je bio: vlasnik, izdavatelj i upravitelj lista. Odgovorni urednik bio je Marko Znidaršić. Štampan je brzotiskom Russ i Marić.¹¹⁾ List je izlazio dva puta sedmično. Imao je 4 stranice, veličine 45 x 29 cm.

Prvi broj je izašao 16. IX 1885, drugi 1. X 1885, treći 16. X 1885. Uredništvo je bilo u Oklaju, gdje je tada J. A. Kuljiš službovao (sl. 4).

Sl. 4. Prva stranica »Pučkog lista«, koji je izdavao J. Kuljiš

Prvi broj započinje »Proslovom«:

»Evo »Pučkog lista« za našeg težaka: dijelit će se na tri poglavita dijela:

Prvi će dio donositi članaka o gospodarstvu i privredi:

Drugi zdravoslovnih pouka, koje izdadoše vješti i praktični ljekari, i po kojima će težak u raznim ozbiljnim prigodama potražiti sebi pomoći, dokle dobije liečnika. Pa kad se osvrnemo na poslovicu »Bez zdravlja neima bogatstva« mislimo da će rečene pouke težaku prilično doći:

Treći napokon posebiti dio biti će zabavnog sadržaja, da list bude po nešto raznoličan.

Mnogi će reći: Čemu »Pučki list«, čemu članci o gospodarstvu, kad imademo »Gospodarski list i Poučnik«? — Istina da ih na sreću imademo, ali se ne da tajiti da oba ova lista ne ostavljaju još

znatnu prazninu uza svu dobru volju njihovih časnih urednika suradnika, ko što se ne da tajiti da ne bi i dalje bilo praznine kad bi na istom polju radilo i ne znamo koliko strukovnjačkih sila. Zato mislimo da »Pučki list« neće biti suvišan, i da će ga štovano općinstvo po mogućnosti podupirati, a naša će biti osobita briga da svojom zadaći što duševnije odgovorimo«.

Sadržaj lista bi se donekle mogao, osim uvoda upoznati i po naslovima članaka u listu kao (prvi broj): »Gospodarstvo i odnosne sitnice«, »Crta o pčelarstvu«, »Kvasina«, »Dobro crnilo«, (kako se prave), »Petrolejka« (kako se rukuje s njom), »Pranje kave«, »Zdravlje« (kućevni ljekar) i na kraju »Zabava« (priča: »Raskalašeni soko«, didaktičkog sadržaja).

Izgleda da nije ni izašlo više od tri broja »Pučkog lista«. Po svoj prilici Kuljiš nije imao više novaca, odnosno list nije naišao na širi prijem da bi preplatom mogao pokriti troškove.

Najpoznatiji je njegov rad u Brusiju. Trudio se je, da uspjeh škole bude bolji, ali nije uvijek uspijevao posverma. Brinuo se oko školskog vrtića, koji je bio odlično uređen od njegova predhodnika u bruškoj školi učitelja Ivana Krstiteљa Novaka. Godine 1889, traži da se u školi radi u dva turnusa — »nek njemu bude i gore«, radi velikog broja đaka, u školi gdje bio jedini učitelj. Više puta su đaci bili »raskalašni« i drski u čemu je bilo krivnje i na slaboj ili nikakvoj stezi pojedinih roditelja.

»Meštar Kujiš«, kako su ga u Brusiju nazivali, došao je u Brusje, već dosta iscrpljen radom i slabijeg zdravlja. Poslije energičnog i svestrano aktivnog učitelja Novaka, Kuljišev manje energičan nastup odrazio se u izvjesnom smislu i na školu, ma da je po pričanju nekih njegovih đaka bio dobar predavač.¹²⁾

B I L J E Š K E

¹⁾ Rođen 1894. u Starom Gradu na otoku Hvaru, umro u Zagrebu 1933. U Brusju je službovao šk. god. 1882-83. i 1888-89. Kćerka mu je književnica Verka Skurla-Ilijić. Između prvog i drugog službovanja u Brusju je bio učitelj Ivan Krstiteљ Novak-Batina.

²⁾ Budući da su arhivi u školama okoline Drniša i Knina u toku drugog svjetskog rata stradali, nismo uspjeli sa sigurnošću ustanoviti točne godine službovanja u spomenutim mjestima. U Oklaju smo našli jednog starijeg čovjeka, Džepina Antu, koji je bio Kuljišev đak, koji se sjecao nekadašnjeg učitelja i koji nam je kazao da je iz Oklaja Kuljiš bio premješten u Vrliku (zap. od Sinja) 1887. god.

³⁾ Podatke o porodici Kuljiš-Araus dobio sam od nastavnika Sime Petrića iz Komiže (umro 1966), koji je bio najbolji poznavalac Komiže i njegove prošlosti.

⁴⁾ Don Antonij Kuljiš, rođen je u Komiži 6. III 1827, a umro u Starom Gradu na otoku Hvaru, na 24. IV 1894, gdje je i pokopan. U Starom Gradu je živio kod nećakinje Domine, koja se udala za Zaninovića iz Selaca, kod Starog Grada.

Don Antonij je zareden za svećenika 30. X 1853. godine. Bio je najprije određen da pomaže župniku u Komiži, u godinama od 1854—1857. Od 1858—1860. nalazi se u mjestu Visu na dužnosti čuvara-kapelana svetišta u Veloj poju (Velo selo), također na otoku Visu. Od 1861—1864. župnik je u Grablju na o. Hvaru. Od 1865—1873. je pomoćnik župnika u Gornjem Humcu na otoku Braču, odnosno kasnije samostalno vodi župu kao kapelan-župnik (nema zvanje župnika). Od 1874—1889 kapelan župnik u Sv. Nedjelji na otoku Hvaru. Od 1890. do smrti živi u Starom Gradu kao penzioner.

Podatke o životu i obitelji nećakinje don Antonija u Starom Gradu, dobio sam od mons. Antonija Vrankovića, kojemu se ovdje zahvaljujem. Druge podatke sam crio u BAH i »Statut personalis«.

⁵⁾ Podatke sam crio u SAB. Informacije o životu u Splitu sam dobio od njegovih potomaka. Ni uz njihovu pomoć nisam mogao naći, gdje mu je stanovala druga žena, kod koje sam se nadao naći njegovu korespondenciju i druge materijale.

⁶⁾ Osim pjesama oni čuvaju i njegov portret izrađen od nepoznatog autora kojeg je presnimio fotograf Horkić iz Arheološkog muzeja i koji ovđije donosimo.

⁷⁾ Vidi: Učiteljska škola Zadar, str. 271.

⁸⁾ Vidi: Kunićić, Učitelji djece u Dalmaciji str. 120. Usput napominjemo, da je navedeni rad Kunićića, koliko smo uspjeli provjeriti, tačan i vrlo vrijedan izvor za podatke o učiteljima Dalmacije.

⁹⁾ Prvi narodnjački načelnik je bio Niko Jakša 1886. Kuljiševa pjesma se odnosi na kasnije izbore. (Ovaj podatak sam dobio od dr Nike Dubokovića).

¹⁰⁾ Vidi: Morović, »Grada za bibliografiju«, str. 9. Podatak o izdavanju »Pučkog lista« sam našao u spomenutom Kunićićevom radu. Konzultirao sam autora »Bibliografije« i direktora »Naučne knjižnice« u Splitu Hrvoja Morovića i bibliotekara Pedagoške akademije u Splitu sad pok. Dušana Berića. Oni su iznijeli mišljenja, da je taj podatak Kunićića netaćan. Ja sam naknadno u obitelji njegova sina u Imotskom našao primjerke »Pučkog lista«, te je H. Morović za svoju »Bibliografiju« koristio taj podatak. U Imotskom sam našao i primjerke »Englesko-Francuskog boja« i »Ilku Seljakovićevu«, ali ni tamo, kao ni u Splitu, nisam uspio naći korespondenciju ili drugi materijal.

¹¹⁾ Vidi: Kećkemet, Vid Morpurgo; str. 9. Tamo piše da u Splitu krajem XIX stoljeća radi knjižara (tiskara) Dragutin (Carlo) Russo (također Russo i Marić) do kraja stoljeća.

¹²⁾ U Brusiju sam dobio najviše podataka od, sada pok. Ivana Hraste Miškotova, koji je bio Kuljišev dak i inače objektivan i razuman zemljoradnik.

ŠTAMPANI RADOVI J. A. KULJIŠA

1. Humski, Prominsko vrelo; Narodni list, godina XXII, broj 103, strana 1, Zadar, 1873.
2. Kuljiš A(ndrija), Biela s zora...: Narodni list, godina XXIII, broj 64, strana 1, Zadar, 1884.
3. Kuljiš Andrija, Žarko sunce; Narodni list, godina XXIV, broj 1, strana 1, Zadar, 1885.
4. Kuljiš Andrija, Noćas krasnu...; Narodni list, godina XXIV, broj 1, strana 1, Zadar, 1885.
5. Kuljiš Andrija, Pjesma o Viškom boju; Kuničić Petar: Viški boj, strana 190—194, Zagreb 1892.
6. Humski, Hrvatskoj; Narodni list, godina XXXI, broj 103, strana 1, Zadar, 1892.
7. Humski, Ivanu Franjinu Gunduliću, pri otkriću njegova spomenika u Dubrovniku dne 26. 6. 1893; Katolička Dalmacija, godina XXIV, broj 45, strana 3, Zadar, 1893.
8. Humski, Visu; Narodni list, godina XXXII, broj 6, strana 1, Zadar, 1893.
9. Humski, Viškim Hrvatima, koji junački potukoše narodne dušmane pri općinskim izborima dne 23. studenoga i 4—5 prosinca 1894; Narodni list, godina XXXIII, broj 2, strana 1, Zadar, 1894.
10. Kuljiš Josip Andrija, Ilka Seljakovićeva; Split, 1899.
11. Kuljiš Josip Andrija; Englesko—Francuski boj pod Visom godine 1811; Split, 1909.

RADOVI J. A. KULJIŠA, ŠTAMPANI U NJEGOVOM »PUĆKOM LISTU«

- »Pućki list« broj 1.
- 12. Raskalašni soko (priča)
- »Pućki list« broj 2
- 13. Uspomena (pjesma)
- 14. Juli (pjesma)
- 15. Nje' su grudi... (pjesma)
- 16. Hitri potok (pjesma)
- 17. Luna (pjesma)
- »Pućki list« broj 3.
- 18. Izvir voda (pjesma)
- 19. Zulejka (pjesma)
- 20. Zamjereni djevojka (narodna pjesma)

PRIJEVODI (SA TALIJANSKOG — PJESME)

- »Pućki list« broj 2.
- 1. Dobra mati (G. Rizzi)
- 2. Plotni svijet (L. Stecchetti)
- 3. Ja umirem (L. Stecchetti)

4. Zlatni san (*Gianbatista Corsi*)
5. Pjev večernji (*Frederiko Ruckrt*, po prevodu sa njemačkog *Benedetta »Prina«*)
6. Pomutnjelo vrelo (*Luigi Vitali*)
7. Budi se (*Giuseppe Bargilli*)
8. Isčežnuta rosa (*Leopoldo Stegagnini*)
9. Smrtna košulja (*Bauernfelda*, po prevodu sa njemačkog *Benedetta »Prina«*)
10. Sunce i zvijezde (po prevodu sa engleskog *Nikole Tommasea*).
11. Viditi i diviti se (*Teodoro Osten Lach*, po prevodu sa njemačkog *Benedetto »Prina«*)

»Pučki list« broj 3.

12. Brodarica (*Giulio Tarra*)
13. Jednom potočiću (*Giacomo Zanella*)
14. Božja providnost (*Vicenzo Filicajo*)
15. Zašto (*Giuseppe Bargili*)
16. Ljepota (*Francesco de Lemene*)
17. Amorove zasjede (*Francesco de Lemene*)
18. Ljubičica (*Silvio Pellico*)

N a p o m e n a: članci iz gospodarstva u »Pučkom listu, ovdje nisu navađani, jer ih je J. A. Kuljiš vadio iz različitih priručnika. Jedini njegov objavljeni prozni rad je »Raskalašni soko«, sve su drugo pjesme njegove ili od njega prevedene sa talijanskog.

LITERATURA:

- Foretić Dinko, Horvat V., Kraljev J., Stipić G., Vukadinović Z., Zaninović Z., Učiteljska škola Zadar 1866—1956; Zadar, 1956.
 Kečkemet Duško: Vid Morpurgo i narodni preporod u Splitu; Split, 1963.
 Kuničić Petar: Učitelj djece u Dalmaciji; godina 1940 (rukopis u HAS, broj arhivskog inventara: 8) RO ROR).
 Morović Hrvoje: Građa za bibliografiju Splitske periodike (novine 1875-1941), Split, 1968.
 Status personalis et localis dioecesis Pharensis, Split, za godine od 1854—1890.

ARHIVI:

- ADVB — Arhiv Dulčić Viska, Brusje.
 AKSI — Arhiv Kuljiš, Split - Imotski.
 BAH — Biskupski arhiv, Hvar.
 AMUSS — Arhiv matičnog ureda skupštine Split.
 HAS — Historijski arhiv, Split.
 ŠAB — Školski arhiv, Brusje.
 ŠAP — Školski arhiv, Poštilje.
 ŽAB — Župski arhiv, Brusje.
 ŽAK — Župski arhiv, Komiža.